

Andragoški glasnik
Vol. 28(2024), Broj 44, str. 22-31
Stručni rad

Primljeno: 8. travnja 2025.
Prihvaćeno: 29. travnja 2025.

PRIMJENA PROJEKTNO USMJERENOG UČENJA U OBRAZOVANJU ODRASLIH

Antonija Bukša, dipl. oec.

Škola za trgovinu i modni dizajn Rijeka, Rijeka, Hrvatska

antonija.buksa@ri.t-com.hr

Sažetak

Svrha ovog rada je istražiti primjenu projektno usmjerenog učenja u obrazovanju odraslih obrazovanju, s ciljem analize njegovih prednosti, izazova i utjecaja na odrasle polaznike. Ono se temelji na aktivnom učenju kroz rad na konkretnim projektima, što omogućava odraslim polaznicima da razvijaju praktične vještine i dublje razumiju teoretske koncepte kroz stvarnu primjenu. Projektno usmjerenog učenje u obrazovanju odraslih omogućava odraslima bolje angažiranje, veću motivaciju i dugotrajnije usvajanje znanja. Kroz rad na projektima, razvijaju se vještine rješavanja problema, timskog rada i komunikacije, što je posebno korisno u profesionalnim okruženjima. Također, projektno usmjerenog učenje omogućava personalizaciju učenja jer se projekti mogu prilagoditi potrebama i interesima polaznika. Relevantna literatura navodi da se polaznici bolje povezuju s zajednicom, jer projektno učenje često uključuje suradnju i interakciju. Primjena projektno usmjerenog učenja u obrazovanju odraslih dovodi do poboljšanja u postizanju obrazovnih ciljeva, s naglaskom na praktične i profesionalne vještine. Također, postoje određeni izazovi u implementaciji projektno usmjerenog učenja, poput potrebe za adekvatnim mentorstvom, pristupom resursima i podrškom, ali i kroz ove izazove, projektno usmjerenog učenje doprinosi većoj fleksibilnosti i samostalnosti odraslih u procesu učenja. Ovaj pristup obrazovanju doprinosi stvaranju boljih uvjeta za cjeloživotno učenje, što je ključno za uspjeh polaznika u dinamičnom radnom okruženju.

Ključne riječi: integracija teorije i prakse; obrazovanje odraslih; personalizacija projekta; personalizacija učenja; praktični rezultati.

Uvod

Suvremeni svijet obilježavaju brze promjene, tehnološke inovacije i globalizacija, što od pojedinaca zahtijeva neprestanu prilagodbu i cjeloživotno učenje. U tom kontekstu, obrazovanje odraslih dobiva ključnu ulogu, ne samo u jačanju kompetencija pojedinaca, već i

u povećanju njihove sposobnosti da odgovore na složene izazove suvremenog društva. Međutim, specifičnosti odraslih polaznika, poput bogatog prethodnog iskustva, potrebe za praktičnim znanjima i izazova usklađivanja profesionalnih, obiteljskih i obrazovnih obaveza, zahtijevaju inovativne i prilagođene pristupe učenju.

Jedan od tih pristupa je projektno usmjereno učenje, metoda koja se temelji na rješavanju realnih problema i zadataka putem projekata. Ova metoda omogućava polaznicima ne samo da prošire svoja teorijska znanja već i da ih odmah primijene u praksi, razvijajući pritom vještine poput rješavanja problema, kritičkog razmišljanja, timskog rada i donošenja odluka. Projektno usmjereno učenje omogućava aktivno sudjelovanje polaznika u procesu učenja, čime se povećava njihova motivacija i angažiranost.

Za razliku od tradicionalnih nastavnih metoda koje se često oslanjaju na frontalnu nastavu i reproduktivno učenje, projektno učenje stavlja polaznike u središte obrazovnog procesa, potičući ih da istražuju, surađuju i stvaraju konkretne rezultate. Kroz rješavanje stvarnih problema ili zadataka, polaznici imaju priliku ne samo usvojiti nova znanja nego ih i integrirati u svakodnevni život ili radni kontekst. Ovaj pristup posebno je učinkovit u obrazovanju odraslih jer odgovara potrebama odraslih polaznika – naglašava praktičnost, omogućava primjenu stečenog znanja i potiče osjećaj postignuća.

Ovaj članak prikazuje kako primjena projektno usmjerenog učenja u programima obrazovanja odraslih može povećati angažman polaznika i unaprijediti njihovo praktično znanje. Pri tom se analiziraju elementi ovog pristupa i njegove prednosti u obrazovanju odraslih.

Ključne karakteristike projektno usmjerenog učenja

Najlakši način da se dopre do svojih učenika jednostavan je: omogućite im raznolikost i izbor (Jensen, 2003, str. 31). Projektno usmjereno učenje predstavlja inovativan pristup obrazovanju koji se temelji na učenju kroz rješavanje praktičnih, stvarnih problema i izazova. Ova metoda omogućava polaznicima aktivno uključivanje u proces učenja, pri čemu se stječu znanja i vještine koje su odmah primjenjive u svakodnevnim ili profesionalnim situacijama. Od klasičnih se metoda poučavanja razlikuje po tome što polaznici nisu pasivni primatelji informacija, već aktivni sudionici koji istražuju, surađuju i stvaraju konkretne rezultate.

Radi se o specifičnom obrazovnom pristupu koji polaznicima omogućava da kroz rad na stvarnim, praktičnim problemima razvijaju specifična znanja i vještine. Njegova jedinstvenost leži u nekoliko ključnih karakteristika koje ga čine prilagodljivim, učinkovitim i privlačnijim u usporedbi s tradicionalnim metodama učenja. Učenici mogu konstruirati nove poglede na svijet i ne moraju preuzimati učiteljevo gledište niti gledišta koja određuju kurikulum ili udžbenik (Kuhlthau, Maniotes i Caspari, 2019, str. 47).

U središtu projektno usmjerenog učenja nalazi se jasno definirani problem ili izazov koji polaznici trebaju riješiti. Problem nije teorijski, već stvaran. Na primjer:

- u području ekonomije problem može biti razvoj strategije za poboljšanje prodaje u malom poduzeću.
- u području zdravstvenog obrazovanja projekt može uključivati osmišljavanje plana za podizanje svijesti o prevenciji kroničnih bolesti.

Ovo polazište:

- potiče polaznike na analitičko i kritičko razmišljanje;
- osigurava motivaciju jer polaznici vide vrijednost u rješavanju problema;
- usmjerava učenje na stjecanje znanja i vještina koji su relevantni za njihove potrebe i ciljeve.

Iako je krajnji cilj dovršiti projekt i prezentirati rješenje, u projektno usmjerenom učenju proces rada nosi jednaku, ako ne i veću važnost. Polaznici prolaze kroz faze istraživanja, planiranja, suradnje i refleksije te razvijaju sposobnost rješavanja problema kroz strukturirane korake, upornost u suočavanju s izazovima i vještinu organiziranja i upravljanja resursima. Ova orijentacija na proces osigurava duboko razumijevanje i trajno usvajanje znanja.

Jedna od najvažnijih karakteristika projektno usmjerenog učenja je aktivno sudjelovanje polaznika. Za razliku od pasivne uloge polaznika, ovo učenje traži od polaznika da preuzmu inicijativu u postavljanju ciljeva, oni sami definiraju što žele postići, odlučuju kako će pristupiti problemu i organizirati zadatke, te provode analizu, istražuju dostupne resurse i odabiru najbolje strategije za rješavanje problema.

Mattes (2007, str. 108) u svom djelu *Nastavne metode* ukazuje na činjenicu da projektna nastava nije pojedinačna metoda, već se sastoji od brojnih metoda, a pri tom i faze tradicionalne frontalne nastave mogu imati svoje mjesto. Ovakav pristup potiče razvoj osjećaja odgovornosti i samostalnosti, što je ključno za uspjeh u obrazovanju odraslih.

Projektno usmjereno učenje se često provodi u timovima, što polaznicima omogućava da rade u suradničkom okruženju. Kroz timski rad polaznici dijele ideje i međusobno uče jedni od drugih, razvijaju vještine timskog rada, pregovaranja i donošenja odluka, te uče kako rješavati konflikte i učinkovito komunicirati. Na primjer, tim koji razvija projekt o održivom poslovanju mora se dogovoriti o podjeli zadataka, raspraviti različite pristupe i zajednički donijeti odluke o konačnom rješenju. Suradnja u ovakvim kontekstima razvija vještine koje su ključne za uspjeh u profesionalnim okruženjima.

Za razliku od tradicionalnih metoda učenja, gdje se teorijska znanja usvajaju izolirano od praktične primjene, projektno usmjereno učenje omogućava neposrednu primjenu teorijskih spoznaja na rješavanje stvarnih problema, razumijevanje jer polaznici vide primjenu teorije u stvarnom svijetu i povezuju svoja prethodna iskustva s novim znanjima. Na primjer, polaznik koji uči o financijskom upravljanju može kroz projekt izraditi konkretan proračun za organizaciju, primjenjujući naučene principe financijskog planiranja.

Projektno usmjereno učenje omogućava prilagodbu sadržaja i metoda rada specifičnim potrebama, interesima i ciljevima svakog polaznika ili grupe. To uključuje fleksibilnost u vremenskom okviru i načinu rada pa polaznici mogu učiti vlastitim tempom, a uključivanje u kreiranje projekta dodatno povećava njihovu motivaciju. Refleksija i evaluacija omogućuju polaznicima da analiziraju što su naučili i kako su napredovali, prepoznaju snage i slabosti u vlastitom radu, razvijaju sposobnost samovrednovanja i učenja iz iskustva. Andragog potiče refleksiju kroz strukturirane diskusije ili pisane izvještaje, osiguravajući da polaznici ne samo dovrše projekt nego i steknu dublji uvid u proces učenja.

Zašto je projektno usmjereno učenje pogodno za odrasle polaznike?

Konačni rezultat projekta (npr. prezentacija, prototip, plan djelovanja) nije samo dokaz da je projekt završen, već i potvrda da su polaznici stekli nova znanja i vještine. Često spominjan razlog zbog kojeg nastavnici odbijaju projektnu nastavu jest „da se ona ne može ocjenjivati“ (Mattes, 2007, str. 108). Međutim, krajnji proizvod često ima praktičnu vrijednost, što dodatno motivira polaznike jer vide izravan utjecaj svog rada. Projektno usmjereno učenje posebno je prilagođeno potrebama odraslih polaznika zbog svojih karakteristika i mogućnosti, koje uključuju usmjerenost na praktičnost, fleksibilnost i razvoj relevantnih kompetencija. Odrasli polaznici razlikuju se od djece i mladih u obrazovnim programima po svojoj motivaciji, iskustvu, očekivanjima i načinu učenja, što ovo učenje čini iznimno učinkovitom metodom za njihovo obrazovanje. Iskustvo uspjeha u nekoj vještini i pronalaženje vlastitih jakih strana pozitivno će utjecati na uspjeh u učenju, a oni koji se više pouzdaju u vlastite vještine i imaju pozitivna iskustva u učenju postavljaju si izazovnije ciljeve i ne odustaju tako lako kad se pojave problemi (Lonka, 2020, str. 79).

Odrasli polaznici dolaze u obrazovne programe s bogatim životnim i profesionalnim iskustvom koje može biti dragocjen resurs u procesu učenja. Projektno usmjereno učenje omogućava:

- *Integraciju iskustava i novih spoznaja:* Na primjer, polaznik s iskustvom u vođenju tima može ponuditi konkretna rješenja tijekom timskog projekta o upravljanju resursima.
- *Stavljanje znanja u kontekst:* Novi koncepti se smještaju u stvarne situacije s kojima su polaznici već upoznati, čime se povećava razumijevanje i relevantnost sadržaja.
- *Priznavanje stručnosti polaznika:* Odrasli polaznici žele da se njihovo znanje cijeni i uvažava. Projektno usmjereno učenje omogućava sudjelovanje kroz doprinos timskom radu i rješavanje problema, što osnažuje njihov osjećaj vrijednosti i pripadnosti.

Za odrasle polaznike, ključno pitanje kod svake obrazovne aktivnosti je: „Kako mi ovo može koristiti?“ Projekti su osmišljeni tako da odražavaju izazove iz radnog mjesta ili svakodnevnog života, čineći naučeno odmah primjenjivim. Na primjer, polaznici na tečaju digitalnog marketinga mogu osmisлити kampanju za lokalni poduzetnički projekt. Uz stjecanje teoretskog znanja, polaznici razvijaju i praktične vještine, poput vođenja projekata, analize podataka ili prezentacijskih sposobnosti. Mnogi odrasli polaznici sudjeluju u obrazovanju kako bi unaprijedili karijeru. Kroz projektno usmjereno učenje mogu demonstrirati stečene vještine kroz konkretne rezultate.

Odrasli polaznici imaju različite interese, ciljeve i obveze, što znači da jedan univerzalan pristup ne odgovara svima. Polaznici mogu birati projekte koji su povezani s njihovim profesionalnim ili osobnim ciljevima, što povećava njihovu motivaciju. Na primjer, polaznik u zdravstvenom sektoru može raditi na projektu koji uključuje razvoj edukacijskih materijala o zdravlju za određenu zajednicu. Projekti se mogu prilagoditi vremenskim ograničenjima i specifičnim okolnostima polaznika, što je važno za odrasle s radnim obvezama i obitelji. Odrasli su motivirani za učenje ako se uvažavaju njihova prijašnja iskustva i ako su njihovi interesi zadovoljeni, a organiziranje nastavnog procesa odraslih mora biti interdisciplinarno i povezano s konkretnim životnim situacijama (Koludrović i Vučić, 2018, str. 25).

Odrasli polaznici često sudjeluju u obrazovanju kako bi razvili vještine koje će ih učiniti konkurentnijima na tržištu rada ili poboljšati njihovu svakodnevnu učinkovitost. Projektno učenje omogućava:

- *Razvoj tehničkih vještina*: kroz projekte, polaznici uče alate, tehnologije i metode koje su relevantne za njihov rad.
- *Usvajanje mekih vještina (soft skills)*: potiče razvoj vještina kao što su timski rad, komunikacija, vođenje i rješavanje sukoba, koje su bitne u profesionalnim i društvenim interakcijama.
- *Kritičko razmišljanje i kreativnost*: rješavanje problema zahtijeva analitički pristup i inovativnost, što polaznicima daje prednost u suočavanju s kompleksnim situacijama.

Projektno učenje odgovara na specifične potrebe odraslih polaznika, a koje uključuju jasnu svrhu, praktične rezultate i rješavanje kompleksnih zadataka. Oni žele razumjeti kako će im nova znanja pomoći u rješavanju svakodnevnih problema ili postizanju profesionalnih ciljeva. Vidljivi rezultati projekata povećavaju osjećaj uspjeha i motivacije za daljnje obrazovanje. Odrasli polaznici su često suočeni s višestrukim izazovima i žele razviti sposobnost donošenja odluka u složenim situacijama. Kroz uspješno dovršavanje projekata, polaznici stječu povjerenje u vlastite sposobnosti, a preuzimanje odgovornosti za projekt povećava osjećaj kontrole nad procesom učenja. Analiziranje vlastitog rada pomaže polaznicima u prepoznavanju područja za unaprjeđenje i učenja na vlastitim iskustvima. Projektni rad često uključuje timsku suradnju, što omogućava polaznicima da se povežu s kolegama sličnih interesa i ciljeva:

- *Razmjena iskustava*: Polaznici uče jedni od drugih kroz dijeljenje znanja i ideja.
- *Umrežavanje*: Sudjelovanje u zajedničkim projektima može dovesti do profesionalnih prilika i jačanja društvenih veza.

Uloga andragoga u projektno usmjerenom učenju

Andragog u projektno usmjerenom učenju igra ključnu ulogu u osiguravanju uspješnog provođenja procesa učenja, prilagođenog specifičnim potrebama i sposobnostima odraslih polaznika. Njegova uloga nije samo uloga tradicionalnog predavača, već i mentora, te podrške u svim fazama projekta. Ova višeslojna funkcija zahtijeva stručnost, empatiju i fleksibilnost kako bi se osigurao kvalitetan obrazovni proces.

Jedna od primarnih uloga andragoga je održavanje visoke razine motivacije i angažiranosti kod polaznika. To postiže kroz jasno definiranje ciljeva - na početku projekta andragog pomaže polaznicima da razumiju svrhu i važnost projekta za njihov osobni i profesionalni razvoj. Projektnu zadatku valja prilagoditi interesima i sposobnostima polaznika, čime se povećava njihova povezanost s projektom. Vrlo je važna i pozitivna povratna informacija - redovitim pohvalama i konstruktivnim prijedlozima, andragog podržava polaznike i potiče njihov napredak. Andragog ima ključnu ulogu u organizaciji i strukturiranju projektnih aktivnosti kako bi se osigurala jasnoća i učinkovitost procesa. On surađuje s polaznicima u definiranju ciljeva i

očekivanih ishoda projekta, pomaže u određivanju faza projekta, rokova i potrebnih resursa, osiguravajući realističan i ostvariv plan. Pri tome je važno: pažljivo planirati sastav tima, omogućiti članovima tima da se povežu, odabirati voditelja tima, razvijati timski duh, odrediti ciljeve tima, uspostaviti odnose, stvoriti sustav upravljanja... (Jensen, 2003, str. 239)

Iako polaznici imaju slobodu u radu, andragog osigurava okvir koji ih usmjerava prema uspješnom ispunjenju ciljeva. Istraživanja pokazuju da određivanje granica i njihovo dosljedno provođenje učenicima daje osjećaj stabilnosti, strukture i samopoštovanja.

U projektnom učenju, andragog preuzima ulogu medijatora koji omogućava polaznicima da sami istražuju, analiziraju i donose zaključke. Umjesto davanja odgovora, medijator potiče polaznike na kritičko razmišljanje postavljanjem otvorenih pitanja. Olakšava rasprave unutar timova kako bi se razmjenjivale ideje i poticalo zajedničko donošenje odluka, a kada se polaznici suoče s izazovima, andragog pruža smjernice i resurse potrebne za njihovo prevladavanje. S obzirom na različite pozadine, iskustva i stilove učenja polaznika, andragog mora osigurati personalizirani pristup što znači da analizom njihovih interesa, ciljeva i razine predznanja, prilagođava sadržaj i način rada te omogućava dodatne resurse i individualno mentorstvo onima kojima je potrebna dodatna pomoć.

U projektnom učenju timska suradnja je često ključna, a andragog ima važnu ulogu u osiguravanju kohezije i učinkovite dinamike u timovima. Ako dođe do konflikta unutar tima intervenira kako bi olakšao komunikaciju i osigurao rješenje, pomaže timovima u organizaciji rada i osigurava da svi članovi aktivno sudjeluju. Važno je stvoriti okruženje u kojem se svi članovi osjećaju slobodno iznijeti svoje prijedloge i perspektive. Jensen (2003) u svojoj knjizi *Super nastava* ističe važnost usmjerenosti na problem, a ne na osobu. Ističe da je pri tom važno usredotočiti se, ne sukobljavati se i utvrditi činjenice na način da se izbjegne pristup „zločestog đaka“ ili „sramote“ (str. 292). Kuhlthau, Maniotes i Caspari (2019, str. 169) također ističu važnost uloga u timu. Kao čimbenike koji onemogućuju uspjeh navode nedostatak vremena, zbrku s ulogama i loše osmišljene zadatke. Polaznici često smatraju da su jedini koji proživljavaju proces nesigurnosti te s olakšanjem otkrivaju da je riječ o prirodnom dijelu učenja.

Između ostalog, zadaća andragoga je i osiguravanje pristupa potrebnim resursima i alatima koji podržavaju uspješno izvođenje projekata. To obuhvaća pripremu i pružanje pristupa edukativnim materijalima, kao što su vodiči, studije slučaja i digitalni alati, pomaganje polaznicima da usvoje nove tehnologije i digitalne alate potrebne za projektni rad, poput alata za online suradnju, softvera za analizu ili prezentacijskih platformi, te omogućava kontakte s vanjskim stručnjacima, organizacijama ili zajednicama koje mogu doprinijeti projektu.

Andragog kontinuirano prati rad polaznika i osigurava povratnu informaciju koja podržava njihov napredak kroz organizaciju sastanaka za praćenje faza projekta i identificiranje potencijalnih problema, pružanje povratne informacije tijekom cijelog procesa, s fokusom na unaprjeđenje, a ne samo na ocjenjivanje, te objektivno procjenjuje rezultate projekta na temelju unaprijed definiranih kriterija, kao što su kvaliteta rješenja, inovativnost i timski rad.

Refleksija je ključni dio projektnog učenja, a andragog ima važnu ulogu u poticanju polaznika da analiziraju svoje iskustvo. To čini kroz:

- *Postavljanje pitanja:* Andragog potiče polaznike da razmisle o izazovima s kojima su se susreli, što su naučili i kako mogu poboljšati svoj pristup.

- *Pomoć u prepoznavanju uspjeha:* Ističe postignuća polaznika kako bi ojačao njihov osjećaj samopouzdanja i motivaciju za daljnje obrazovanje.
- *Izradu završnih izvještaja:* Poticanje polaznika na dokumentiranje svog rada i učenja kao vrijednog resursa za buduće projekte.

Prednosti projektno usmjerenog učenja u obrazovanju odraslih

Projektno usmjereno učenje ima brojne prednosti u obrazovanju odraslih, jer odgovara njihovim specifičnim potrebama, načinima učenja i životnim okolnostima. Ova metoda učenja pruža prilike za duboko, angažirano i praktično iskustvo, što je posebno važno za polaznike koji žele unaprijediti svoje profesionalne i osobne kompetencije. Ključne prednosti ovog učenja uključuju povećanje motivacije, razvoj relevantnih vještina i stvaranje trajnih znanja.

Projektno učenje prirodno potiče motivaciju odraslih polaznika jer uključuje zadatke koji su značajni, praktični i koji se mogu primijeniti u stvarnom životu. Odrasli uče kroz projekte koji odražavaju izazove i zadatke iz njihovog svakodnevnog života ili posla. Na primjer, projekt poslovnog plana za lokalni poduzetnički pothvat polaznicima omogućava da odmah vide praktičnu vrijednost naučenog. Postoji značajna autonomija u učenju što je prilika da samostalno odaberu teme i projekte koji ih osobno ili profesionalno zanimaju, što povećava njihovu angažiranost. Projektno usmjereno učenje izaziva polaznike da pronalaze rješenja za kompleksne probleme, što im pruža osjećaj postignuća i motivira ih na daljnji rad.

Za razliku od tradicionalnih metoda koje često promoviraju pasivno učenje, projektno usmjereno učenje omogućava aktivno i iskustveno učenje koje vodi do dubljeg razumijevanja. Polaznici povezuju teorijska znanja s praktičnim situacijama, što omogućava bolje pamćenje i razumijevanje. Kroz analizu svojih postupaka i rezultata ne samo da uče što funkcionira, već i zašto to funkcionira. Znanje stečeno kroz projekte ostaje relevantno i korisno jer je direktno povezano s polaznikovim potrebama i iskustvima.

Projektno usmjereno učenje omogućava personalizirani pristup koji uzima u obzir različite potrebe, interese i stilove učenja polaznika. Projekti se mogu prilagoditi individualnim ciljevima polaznika, što osigurava veći uspjeh u učenju. Odrasli koji preferiraju vizualno, auditivno ili kinestetičko učenje mogu pronaći aktivnosti unutar projekta koje odgovaraju njihovim preferencijama. Projekti omogućavaju naprednijim polaznicima da istražuju dublje aspekte teme, dok početnici mogu raditi na osnovnim zadacima.

Rad na projektima često uključuje suradnju među polaznicima, što doprinosi razvoju važnih socijalnih i profesionalnih kompetencija. Polaznici imaju priliku dijeliti ideje, učiti jedni od drugih i stvarati kontakte koji mogu biti korisni u budućnosti. Timski rad omogućava polaznicima da unaprijede komunikacijske vještine, empatiju i vještine pregovaranja. Učenje kroz projekte često uključuje suočavanje s različitim perspektivama, što pomaže polaznicima da razviju strategije za upravljanje konfliktima.

Projektno usmjereno učenje omogućava integraciju obrazovanja u dinamične živote odraslih polaznika. Polaznici mogu raditi na projektima vlastitim tempom, čime se omogućava balans između obrazovanja, posla i privatnih obveza, a projekti se mogu provoditi uživo ili *online*, što

odgovara različitim logističkim potrebama polaznika. Kompetencije stečene kroz projekte ostaju relevantne u različitim životnim okolnostima i kontekstima.

Projektno učenje ne samo da omogućava stjecanje znanja i vještina, već osnažuje polaznike da prepoznaju vlastite sposobnosti i samostalno rješavaju izazove:

- *Razvoj samopouzdanja*: Uspješno rješavanje projektnih zadataka povećava osjećaj osobne vrijednosti i sposobnosti.
- *Preuzimanje odgovornosti*: Polaznici uče donositi odluke i nositi se s posljedicama, što im pomaže u razvijanju profesionalne i osobne zrelosti.
- *Poticaj za kontinuirano obrazovanje*: Pozitivno iskustvo projektnog učenja potiče polaznike da nastave sa stjecanjem novih znanja i vještina.

Zaključak

Projektno usmjereno učenje predstavlja pristup koji se temelji na učenju stvaranjem konkretnih projekata, čime se naglašava važnost stvarne primjene teorijskog znanja u praktičnom kontekstu. U obrazovanju odraslih ovaj pristup omogućava obrazovne strategije koje odgovaraju specifičnim potrebama polaznika. S obzirom na to da odrasli često dolaze s bogatim životnim iskustvom, znanjima i vještinama, projektno usmjereno učenje im omogućava da kroz projekte povežu svoja prethodna iskustva s novim informacijama i vještinama, stvarajući dublje razumijevanje i praktičnu primjenu naučenog.

Projektno usmjereno učenje u obrazovanju odraslih ne samo da omogućava stjecanje specifičnih kompetencija, već pomaže u razvijanju ključnih životnih vještina kao što su komunikacija, timski rad, upravljanje vremenom, kritičko mišljenje i rješavanje problema. Učenje usmjereno na projekte također potiče polaznike da preuzmu odgovornost za vlastiti obrazovni proces, što je ključno za osobnu i profesionalnu motivaciju odraslih polaznika. Tako, uz primjenu ovog načina učenja, polaznici ne uče pasivno, već su aktivno uključeni u stvaranje i realizaciju projekata koji imaju konkretne ciljeve i rezultate.

Osim toga, ovaj pristup potiče suradnju među polaznicima i omogućava razmjenu iskustava, što je u obrazovanju odraslih posebno važno jer odrasli polaznici često donose različite perspektive i znanja koja mogu obogatiti grupni rad. Kroz grupne projekte, polaznici uče kako surađivati u timovima, nositi se s različitim mišljenjima, te kako učinkovito komunicirati i organizirati resurse. Takve vještine su od iznimne važnosti za njihovu profesionalnu i osobnu izgradnju, jer se i u radnom okruženju i svakodnevnom životu često suočavaju s izazovima koji zahtijevaju timski rad i učinkovitu komunikaciju.

S obzirom na specifičnosti odraslih polaznika, koji često balansiraju između obrazovanja, obiteljskih obveza i profesionalnih izazova, projektno usmjereno učenje nudi fleksibilnost koja im omogućava da projektima pristupaju u vlastitom tempu, povezujući ih sa svojim stvarnim životnim okolnostima. Ovaj fleksibilni pristup doprinosi većoj motivaciji i angažiranosti, jer se učenje izravno povezuje s osobnim interesima i potrebama, što povećava relevantnost obrazovnog sadržaja za polaznike.

Za uspješnu primjenu projektno usmjerenog učenja u obrazovanju odraslih, nužno je osigurati odgovarajuće obrazovne resurse, poticajno okruženje te podršku nastavnika/mentora koji ne samo da osiguravaju tehničku i metodološku podršku, već i motiviraju polaznike da se aktivno uključe u projektne zadatke. Također, bitno je usmjeriti pozornost na evaluaciju i povratnu informaciju, jer projektno usmjereno učenje zahtijeva kontinuirano praćenje napretka i korekciju ciljeva kako bi se osigurao uspješan ishod.

U konačnici, projektno usmjereno učenje u obrazovanju odraslih ne samo da doprinosi razvoju specifičnih profesionalnih vještina, već potiče kontinuirani osobni razvoj, čime omogućava odraslim polaznicima da se lakše prilagode promjenama u društvu i radnom okruženju. Ovaj pristup nudi dugoročne koristi, jer razvija sposobnost cjeloživotnog učenja, što je ključno za prilagodbu na dinamično tržište rada i osobni rast u globaliziranom svijetu. Stoga, projektno usmjereno učenje ima potencijal biti ključni element u modernom obrazovanju odraslih, koji ne samo da zadovoljava obrazovne potrebe, već i doprinosi društvenom i profesionalnom napretku odraslih.

Literatura

- Jensen, E. (2003). *Super-nastava: nastavne strategije za kvalitetnu školu i uspješno učenje*. Zagreb: Educa.
- Koludrović, M. i Vučić, M. (ur.) (2018). *Učimo cjeloživotno učiti i poučavati*. Zagreb: Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.
- Kuhlthau, C. C., Maniotes, L. K. i Caspari, A. K. (2019). *Vođeno istraživačko učenje: učenje u 21. stoljeću*. Zagreb: Školska knjiga.
- Lonka, K. (2020). *Fenomenalno učenje iz Finske*. Zagreb: Naklada Ljevak.
- Mattes, W. (2007). *Nastavne metode: 75 kompaktnih pregleda za nastavnike i učenike*. Zagreb: Naklada Ljevak.

APPLICATION OF PROJECT-BASED LEARNING IN ADULT EDUCATION

Antonija Bukša, dipl. oec.

Rijeka School of Commerce and Fashion Design, Rijeka, Croatia

antonija.buksa@ri.t-com.hr

Abstract

The purpose of this paper is to investigate the application of project-based learning in adult education, with the aim of analyzing its advantages, challenges and impact on adult learners. It is based on active learning through work on concrete projects, which enables adult learners to develop practical skills and gain a deeper understanding of theoretical concepts through real application. Project-based learning in adult education enables adults to engage better, to be more motivated and to acquire knowledge over a longer period of time. Through working on projects, problem solving, teamwork and communication skills are developed, which is especially useful in professional environments. Also, project-based learning enables personalization of learning because projects can be adapted to the needs and interests of the adult learners. Relevant literature indicates that learners develop stronger connections with the community, as project-based learning often involves collaboration and interaction. The application of project-based learning in adult education leads to improvements in achieving educational objectives, with an emphasis on practical and professional skills. Also, there are certain challenges in the implementation of project-based learning, such as the need for adequate mentoring, access to resources and support, but even through these challenges, project-based learning contributes to greater flexibility and independence of adult in the learning process. This approach to education contributes to creating better conditions for lifelong learning, which is crucial for the success of adult learners in a dynamic work environment.

Keywords: *integration of theory and practice; adult education; personalization of the project; personalization of learning; practical results.*